

احیای سنت پیامبران و اولیای خدا

«قرآن مجید» با صراحت، پیامبر (ص) را الگو و اسوه همه مسلمانان معرفی می‌کند. (احزاب: 21) الگویی شایسته در همه شؤون زندگی؛ از جمله اعمالی که، پیامبر گرامی اسلام به آن مبادرت می‌ورزیدند؛ عمل اعتکاف است. ما نیز باید از مقتدای خود پیروی کنیم...

«قرآن مجید» با صراحت، پیامبر (ص) را الگو و اسوه همه مسلمانان معرفی می‌کند. (احزاب: 21) الگویی شایسته در همه شؤون زندگی؛ از جمله اعمالی که، پیامبر گرامی اسلام به آن مبادرت می‌ورزیدند؛ عمل اعتکاف است. ما نیز باید از مقتدای خود پیروی کنیم.

اصولاً هر دستوری از دستورهای آسمانی، بخش معینی از نیازهای روحی انسان را برآورده می‌کند. گرچه انجام مکروهات و ترک مستحبات، عقاب ندارد؛ ولی رسیدن به کمال والای انسانی تنها، با انجام واجبات و ترک محرمات حاصل نمی‌شود. همان گونه که بدن انسان برای بقا و سلامت خود، به مواد گوناگون اصلی و فرعی نیاز دارد؛ روح نیز در سایه عمل همه جانبه به مقررات و احکام اسلامی، به کمال مطلوب خواهد رسید.

متأسفانه اعتکاف در جامعه ما چهره یک سنت فراموش شده را به خود گرفته بود. اگر یکی از برنامه‌های اسلامی - اعم از واجب یا مستحب - با خطر فراموشی مواجه شود، هر مسلمانی باید به فراخور توان و قدرتش در راه احیای آن بکوشد. راستی هرگاه در یک جامعه اسلامی مردم با عبادتی که پیامبر (ص) آن همه بدان اهتمام داشته، بیگانه باشند؛ چه کسی مسؤول است؟

پیامبر (ص) فرمود: "هرکس سنت نیکی را پی ریزی کند خداوند پاداش آن سنت و نیز اجر همه کسانی که بدان عمل کنند به او ارزانی می‌دارد بی آنکه از ثواب عمل کنندگان چیزی کاسته شود." امام صادق (ع) نیز می‌فرماید: "جهاد مستحب آن است که انسان، سنت نیکی را به پا دارد و در راه برپایی، باروری و احیای آن بکوشد. کار و تلاش در زمینه احیای سنت؛ از برترین اعمال به شمار می‌آید."

برای احیای این سنت الهی در هر عصر، مردانی قدم به میدان گذاشتند و در زمان ما نیز همت مردانی در این راستا به ثمر نشست و این سنت فراموش شده بار دیگر همچون گلی شکوفا شد و کم کم عطر دل آویزش به سرتاسر ایران اسلامی رسید.

اعتکاف از زبان کاملان

رسول اکرم (ص) فرمود: "اعتکاف، در ده روز از روزهای رمضان، معادل دو حج و دو عمره است". همچنین فرموده اند: "اعتکاف از روی ایمان و اخلاص باعث آمرزش گناهان گذشته می‌شود". هم ایشان گفته اند: "فرد معتکفی که کلیه گناهان را ترک کند؛ به او همچون کسی که همه کارهای پسندیده را انجام داده، پاداش می‌دهند". و در جای دیگر نیز از ایشان نقل است: "خداوند متعال در هر روز صد و بیست رحمت بر خانه کعبه نازل می‌فرماید، شصت رحمت از آن طواف کنندگان، چهل رحمت از آن معتکفان و بیست رحمت از آن تماشاگران است".

سخنی از سید بن طاووس

"بدان که اوج و کمال اعتکاف، آن است که، انسان عقل و دل و دیگر اعضای بدنش را تنها بر اعمال صالح وقف کند و آنها را بر درگاه خداوند و اراده مقدس او حبس نماید. معتکف باید فکر و جان و اعضای خود را با افسارهای مراقبت، به خوبی مهار و از چیزهایی که روزه دار باید از آن بپرهیزد، کاملاً خودداری کند. بلکه، دقت و مراقبت معتکف، باید به مراتب بیشتر از روزه دار باشد؛ زیرا او هم روزه دار است و هم معتکف و هر معتکفی خود را ملزم نموده است که با تمام وجود به خداوند متعال روی آورد و رویگردانی و غفلت از حق را یکسره کنار نهد. بنابراین هرگاه معتکف، نور عقل و جانش به غیر خدا مشغول شود یا عضوی از اعضای بدنش را در کاری که طاعت پروردگار نیست به کار گیرد؛ به همان میزانی که غفلت نموده یا کوتاهی کرده از حقیقت و کمال اعتکاف خود، کاسته است." هم او می‌گوید: "معتکف، نباید محل اعتکاف را ترک کند؛ مگر آن که ضرورتی پیش آید. بر فرض که چنین شد و از مسجد، بیرون رفت، باید در طول رفت و آمد؛ اعضا و جوارحش را به خوبی حفظ کند و به پیمان و اخلاصی که با خداوند بسته پایبند باشد. در این صورت خداوند، نیز به شرط و عهد خویش وفا خواهد کرد که "اَوْفُوا بِعَهْدِي اَوْفِ يَعْهِدْكُمْ وَ اَيَايَ قَارْهَبُونَ".

شیخ لطف الله در خلوت اعتکاف

"من پیرو آثار پیامبر و عترت پاک اویم و در گفتار و کردار دنباله رو آنانم. یکی از سنتهای اسلامی که نزد همگان، اعم از شیعه و سنی معروف و مشهور است؛ اعتکاف است. برپایی آن مخصوصاً در دهه آخر ماه رمضان یک عبادت اسلامی است. من به این

سنت اسلامي در همه جا و به ویژه در قزوین و اصفهان، عمل کردم و برادران دینی را نسبت به برپاداشتن آن تشویق نمودم تا اینکه به یاری خداوند، اعتکاف به صورت سنتی رایج و زنده درآمد و حسنه ای جاوید در میان اهل ایمان شد".

سخنی از رهبر معظم انقلاب

"دانشجویان مؤمن و انقلابی ما، می توانند با گسترش فرهنگ عمیق اسلامی، جهاد خود را در دانشگاهها به بهترین وجه انجام دهند. توجه به دین و اقبال به عباداتی مانند نمازهای جماعت و مراسم دعا و اعتکاف بسیار خوب است. اما دایره تأثیر و مدت تأثیر محدودی دارد؛ بنابراین برای گسترش این دایره و نیز اثر گذاشتن بر دلهای اهل تحقیق، انجام کار عمیق و علمی یک ضرورت است."

حسن ختام این فصل را با سخنی دیگر از رهبر معظم انقلاب پی می گیریم: "در سال گذشته دیدیم که جوانان، حتی جوانان دانشجو، اعتکاف می کنند و تعداد اعتکاف کنندگان، زیاد بودند. بنابراین جوانان ما به معنویات توجه کرده اند".